

2009

VI. évfolyam, 2. szám

Gyermekjólétis oldalak

Híreink:

*2009-es
konszenzus
kiadvány anyagai*

*Együttműködés a
gyermek-
védelemben
munkacsoportok*

*Megyei
bűnmegelőzési
értekezlet*

*“Siker”
Pályázat*

*Jogszabályi
változások*

*Hasznos
elérhetőségek*

**SZOCIONET DÉL-DUNÁNTÚLI REGIONÁLIS MÓDSZERTANI HUMÁN
SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT
MÓDSZERTANI GYERMEKJÓLÉTI CSOPORT**

Kedves Kollégák!

Kérjük, hogy észrevételeikkel, javaslataikkal, kérdéseikkel továbbra is keressék Módszertani Gyermekjóléti Csoportunkat elérhetőségeinken, melyek a következők:

E-mail: gyermekjolelet@cssk.hu; gyejo.modszeratan@cssk.hu

Tel: (82) 424-658

Tel/Fax: (82) 511-388

A Hírlevél letölthető a www.cssk.hu intézményi portálunkról, „Letöltések > Hírlevelek > Gyermekjóléti Módszertani Hírlevelek” linkeken keresztül.

A 2009-ES ÉVBEN MEGRENDEZÉSRE KERÜLT KONSZENZUS KONFERENCIA MUNKAANYAGAIRÓL

2009 májusában is megrendezésre került Balatonkenesén a Konszenzus Konferencia, amelynek eredményeképpen egy alapos, hasznos információkat, eljárásrendeket, ajánlásokat tartalmazó kiadvány is elkészült.

A kiadvány teljes egészében elérhető az alábbi linken http://www.mogyesz.hu/index.php?option=com_rokdownloads&view=folder&Itemid=63

Ízelítőt kínálunk az egyes szakmai anyagokból:

**“KÉRDŐÍV A NEVELÉSBE VETT GYERMEK
VÉR SZERINTI CSALÁDJÁNAK
GONDOZÁSÁRÓL, HAZAGONDOZÁSÁRÓL A
GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLATOK
SZEMSZÖGÉBŐL**

A Módszertani Gyermekjóléti Szolgálatok Országos Egyesülete a 2008. évben elvégezte kérdőíves kutatását a gyermekjóléti szolgálatok körében.

A kutatás témája a nevelésbe vétel folyamata, a nevelésbe vett gyermek családjának gondozása, valamint a közreműködő szakemberek együttműködése a gondozási folyamat során volt. Az információk a 2007. évben már szakellátásban lévő, valamint a 2007. évben szakellátásba utalt, vagy onnan kikerülő gyermekek családjainak gondozásáról, a gondozási folyamattal kapcsolatos tapasztalatokról, valamint a kialakult jó vagy rossz gyakorlatokról szólnak.

A kutatás alapján elkészített szakmai anyag Egyesületünk honlapján megtalálható.” (www.mogyesz.hu)

„FOGALOMTÁR

Az először 2003-ban összeállított, 2009-ben is újra bővített, frissített Fogalomtárat a Konszenzus Konferencia elfogadta. Új Fogalomtár kiadását 2009-re terveztük, de egyelőre nem találtunk erre forrást. A jelenlegi változat a www.mogyesz.hu honlapon megtalálható.”

**„DOKUMENTÁCIÓ A GYERMEKJÓLÉTI
SZOLGÁLATOKBAN**

A gyermekjóléti szolgáltatók személyes gondoskodást nyújtó ellátásaik, szolgáltatásaik, szervezési, közvetítési feladataik során különböző adatok nyilvántartására, kezelésére kötelezettek. Jelen szakmai anyag célja, hogy –kiegészítve a már 2008. évben elkészült iratbetekintés kapcsán

született módszertani ajánlást – útmutatásul szolgáljon a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó intézmények, vezetők, segítő szakemberek számára: egységes szemléletet, értelmezési keretet nyújtson a szolgáltatás során kezelt adatok tartalmára, kezelésére vonatkozóan.”

**„TEREPGYAKORLAT A GYERMEKJÓLÉTI
SZOLGÁLATOKBAN**

A gyermekjóléti szolgáltatást végző intézmények egy része alkalmanként, vagy rendszeresen fogad különböző képzőintézményekben tanuló hallgatókat hosszabb-rövidebb terepgyakorlatra.” A konszenzus anyag ezzel kapcsolatos javaslatokat fogalmaz meg, a különböző képzésekből érkező, különböző időtartamú gyakorlatot letöltő hallgatókkal kapcsolatban.

**„AZ ISKOLAI SZOCIÁLIS MUNKA
MEGKÖZELÍTÉSE A GYERMEKJÓLÉTI
SZOLGÁLTATÁS SZEMPONTJÁBÓL**

A 2003-as Konszenzus Konferencián merült fel először, hogy foglalkozunk az iskolai szociális munkával. Két évvel később e témakörben megszületett az első konszenzus anyag, amelyben fontosnak tartottuk kiemelni, hogy minden iskolában legyen iskolai szociális munkás.

Az elmúlt évi Konszenzus Konferenciát követően ismételten munkacsoport alakult az iskolai szociális munka gyakorlati aspektusainak átgondolására. Felvettük a kapcsolatot a Magyarországi Iskolai Szociális Munkások Egyesületével annak érdekében, hogy a közös célok mentén, együttesen tudjuk megfogalmazni a téma kereteit, valamint hogy kidolgozzuk az iskolai szociális munka protokollját. Fontosnak tartjuk, hogy ennek a speciális, ágazatközi területnek kialakuljon és

megerősödjön a saját érdekvédelmi - módszertani - szervezete, ezért nem csupán erkölcsi, de szakmai támogatásunkat is felajánljuk.”

**„BIZTOS KEZDET PROGRAM –
GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÓK
EGYÜTTMŰKÖDÉSE” (VÁZLAT, A TELJES
ANYAG A KIADVÁNYBAN MEGTALÁLHATÓ)**

1. Bevezető
 - 1.1 a biztos kezdet program
 - 1.2 a biztos kezdet gyerekházak
 - 1.3 a gyermekjóléti szolgáltatás
 - 1.4 a módszertani gyermekjóléti szolgálatok
2. Biztos kezdet program és gyermekjóléti szolgálatok –helyi – együttműködése
 - 2.1 biztos kezdet program és gyermekjóléti szolgálatok –helyi – együttműködésének célja
 - 2.2 biztos kezdet programok és gyermekjóléti szolgálatok –helyi – együttműködésének alapelvei
 - 2.3 biztos kezdet gyerekházak és gyermekjóléti szolgálatok együttműködésének szakmai keretei
3. Biztos kezdet program – módszertani gyermekjóléti szolgálatok együttműködése
 - 3.1 bkp – mgysz együttműködésének célja
 - 3.2 bkp – mgysz együttműködésének alapelvei
 - 3.3 bkp – mgysz együttműködésének formai keretei”

**„A MENTÁLIS PROBLÉMÁKKAL KÜZDŐ
GYERMEKEK GONDOZÁSA**

A Módszertani Gyermekjóléti Szolgálatok Országos Egyesülete 2008-ban kidolgozta a gyermekjóléti szolgáltatást végző munkatársak számára ajánlását a mentális problémákkal küzdő családokkal

folytatott segítő munkához. Az ajánlás a szülők mentális betegségére fókuszált, de már a munka kezdetén szembesültünk azzal, hogy a mentális problémákban közvetlen érintett gyermekek külön problémacsoportot jelentenek. Ez a gondolat hívta életre a jelen ajánlást.

Az egészségügyi és a szociális, valamint az oktatási rendszer hiányosságai, ill. folyamatos változása miatt a mentális problémák a gyermekek számára súlyos veszélyeztető tényezővé válhatnak. A gyermekjóléti szolgálatoknak a hiányos ellátórendszerben kell a fenti nehézségeket enyhíteni gondozással, szolgáltatással vagy szervezés útján.”

**„A GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁST
NYÚJTÓK FELADATAI A VÉDŐNŐI
SZOLGÁLATTAL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS
SORÁN**

A gyermekjóléti szolgálat munkatársai napi feladatellátásuk során rendszeres és aktív kapcsolatban dolgoznak együtt a területi, iskolai és kórházi védőnőkkel. E közös munka szakmai, módszertani meghatározása, a napi gyakorlati tapasztalatok összegzése és a precedens esetek tanulságai alapján, időszerűvé vált.

A védőnői tevékenység és a gyermekjóléti szolgáltatás során végzett családgondozás összekapcsolódik, egymás munkáját kiegészítő, segítő folyamatban zajlik a szociális válsághelyzetben lévő várandós kismamák, az újszülöttjeiket, csecsemőiket és kisdedjeiket nem megfelelő körülmények között nevelő édesanyák, a gyakran sok problémával küzdő családok segítése során.

Az együttműködés kapcsán gyakran felvetődnek a szakemberek kompetenciájára vonatkozó kérdések. Pl.: Mikor jelezzen a védőnő a gyermekjóléti szolgálat felé, meddig terjed ki a saját gondozói kompetenciája. A gyermekjóléti

szolgálat családgondozójában ez a kérdés úgy fogalmazódik meg, hogy milyen segítséget kaphat a családgondozás során a védőnőtől és meddig, milyen mértékben vállal szerepet a család életében?

Az együttműködés eredményessége érdekében jól működő személyes kapcsolat kiépítése szükséges a két szakterület szakemberei között, amelynek célja, hogy a szolgáltatásban részesülő gyermeket és a családot érintő feladatokat meghatározza, összehangolja.

Ahhoz, hogy ezeket a kérdéseket megválaszolhassuk, tudnunk kell, hogy a védőnői feladatok milyen tevékenységeket takarnak, milyen jogszabályi kötelezettségek és milyen módszertani útmutatók adják meg a napi munka keretét.”

EGYÜTTMŰKÖDÉS A GYERMEKVÉDELEMBEN

A Fővárosi Tegyesz 2009. június 23-án „Együttműködés a gyermekvédelemben” a gyermekjóléti szolgálatok és a gyermekvédelmi szakszolgálatok együttműködésének aktuális kérdései címmel második alkalommal rendezett Szakmai Napot. A következő találkozóra **2009. december 1-jén** kerül sor a Fővárosi Tegyesz épületében, amelyre továbbra is várják a megyei szakszolgálatok, a módszertani gyermekjóléti szolgálatok, valamint a Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet munkatársait. Az említett találkozóról a következő összefoglaló készült:

Összefoglaló Szakmai Nap 2009. június 23.

A Fővárosi Tegyesz, mint országos hatáskörű módszertani területi gyermekvédelmi szakszolgálat, 2009. június 23-án „Együttműködés a

gyermekvédelemben” a gyermekjóléti szolgálatok és a gyermekvédelmi szakszolgálatok együttműködésének aktuális kérdései címmel második alkalommal rendezett Szakmai Napot, közel 70 fő részvételével.

A találkozón a jelenlévők meghallgatták és megvitatták a 2009 áprilisában megalakult munkacsoportok által összeállított problémafelvetéseket. (A munkacsoportok szakmai írásait mindenki számára eljuttattuk a találkozót megelőzően e-mailen). Egyhangú döntés született arról, hogy a megkezdett munkát a meghívottak folytatni kívánják, a felmerült témakörökkel foglalkozni kívánnak munkacsoport formájában a jövőben is.

A munkacsoportok 2009 őszén megszervezik következő üléseiket /két munkacsoport ülésének időpontja már kitűzésre került: a 2. munkacsoport („*Megkésett bekerülés*”) ülésének időpontja: 2009. szeptember 8. 11-13 óra között helyszín: Fióka Gyermekjóléti Szolgálat; a 4. munkacsoport („*Hazagondozás*”) ülésének időpontja október 8. 10-13 óra helyszín: Fővárosi Tegyesz./.

A munkacsoportok őszi üléseiken elkészítik munka- és ütemtervüket is a 2010. április 30-ig elvégzendő feladataikról. A cél az, hogy a problémafelvetéseknek megfelelően a munkacsoportok megkezdjék a témakörök feldolgozását, és 2010. április 30-ig elkészítsék az addig elvégzett munkájuk összegzését.

2010 májusában a Fővárosi Tegyesz és a Pest megyei Tegyesz rendezésében hagyományos Gyermekvédelmi Konferenciát az „Együttműködés a gyermekvédelemben” címmel tervezzük megtartani, ezen a konferencián sor kerülhet a munkacsoportok addig elért eredményeinek bemutatására, a

folyamatban lévő, esetleg már lezárult kutatások, vizsgálatok eredményeinek közzétételére, széleskörű megvitatására. Természetesen a munkacsoportok ezt követően is - újabb munkaterv alapján - továbbfolytatják munkájukat.

A munkacsoportok közti kommunikáció érdekében az egyes munkacsoportok vezetői, szakértői „áthallgathatnak” egymás megbeszéléseire illetve a munkacsoportok vezetői folyamatosan tájékoztatják egymást.

A következő plenáris találkozóra Szakmai Nap formájában 2009. december 1-én 10 órakor kerül sor a Fővárosi Tegyeszben, várjuk a megyei szakszolgálatok, a módszertani gyermekjóléti szolgálatok valamint a Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet munkatársait ismételten. Ezen alkalommal szintén mód nyílik majd a négy munkacsoport munkájába való betekintésre.”

A négy munkacsoport a következő:

1. Átmeneti nevelésbe vétel körüli kérdések
2. “Megkészt” bekerülés
3. Beutalási okok
4. Hazagondozás

(Forrás: Both Éva osztályvezető

Módszertani és Elemző Szolgálat
Fővárosi Tegyesz)

MEGYEI BŰNMEGELŐZÉSI ÉRTÉKELŐ **ÉRTEKEZLET, EGYEZTETŐ TANÁCSKOZÁS** **2009. JÚNIUS 11.**

A gyermekkorú és fiatalok bűnelkövetés helyzete és a bűnmegelőzési tevékenység 2008. évi Somogy megyei tapasztalatai

A gyermek- és fiatalok bűnelkövetés megyei helyzetének elemzéséhez a szociális és gyámhivatal –a jogszabályi rendelkezések alapján-évente

tájékoztatást kér a pártfogó felügyelői szolgálattól, a jegyzőktől, a megyei rendőr-főkapitányságtól, a gyermekjóléti szolgálatoktól a gyermekkorú, illetve fiatalok bűnelkövetők számáról, az általuk elkövetett bűncselekményekről, azok okairól, továbbá a gyermekjóléti szolgálatoktól a családgondozás és a védelemben vétel eredményéről.”

“A tanácskozás célja, hogy a gyermekvédelemben dolgozók, valamint az ahhoz kapcsolódó feladatot ellátó, és bűnmegelőzésben érintett szervezetek, szakemberek megosszák ismereteiket egymással, bemutatva saját tevékenységüket is, értékeljék a gyermek-és fiatalok bűnelkövetés és a bűnmegelőzési tevékenység elmúlt évi megyei helyzetét, illetőleg megfogalmazzák a jövőbeni célokat, elvégzendő feladatokat.

Előadást, tájékoztatást tartottak többek között a Dél-dunántúli Regionális Államigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatala, a Somogy Megyei Főügyészség, a Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság, a Somogy Megyei Igazságügyi Hivatal, a kaposvári Drogambulancia, a Bárczi Gusztáv Módszertani Központ és Nevelési Tanácsadó (kaposvári iskolapszichológusi hálózat) szakemberei.

A rendezvényre meghívást kaptak a rendőrség, ügyészség, bíróság, az igazságügyi hivatal, a gyámhivatalok, a drogmegelőzést végző szervezetek, az önkormányzatok, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatok, a gyermekvédelmi intézmények szakemberei, a gyermekjogi képviselő, a közoktatás képviselői, és a bűnmegelőzésben, valamint az áldozatvédelemben érintett civil szervezetek.”

A következő előadások hangzottak el a tanácskozáson:

Vajdáné Kovács Tünde (Dél-dunántúli Regionális Államigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatala - gyermek- és ifjúságvédelmi koordinátor)
Tájékoztatás a megyei bűnmegelőzési programokról, a gyermekkori és fiatalkori bűnelkövetés megyei helyzetéről a jegyzők és a gyermekjóléti szolgálatok adatszolgáltatása tükrében.

Dr. Benczéné Csorba Margit (Bárczi G. Módszertani Központ és Nevelési Tanácsadó –igazgató, pedagógiai előadó) „ Na, és akkor mi van?”-A kaposvári iskolapszichológusi hálózat tevékenysége, szerepe a veszélyeztetettség és az iskolán belüli agresszió megelőzésében, kezelésében.

Dr. Egerváriné Dr. Lucza Gyöngyi (Somogy Megyei Főügyészség-Főügyészségi csoportvezető ügyész)
Elemző értékelés a gyermekkorúak és fiatalkorúak 2008. évi bűnelkövetéséről Somogy megyében az ügyészség tevékenysége és a statisztikai adatok tükrében.

Forró Szilárd (Somogy Megyei Igazságügyi Hivatal Pártfogó Felügyelői Szolgálat-osztályvezető)
A fiatalok bűnelkövetés alakulása 2008.-ban Somogy megyében a pártfogó felügyelők tevékenysége tükrében. Az Igazságügyi Hivatal feladatvállalása a bűnisméltés megelőzése érdekében.

Fenyvesi Bettina (Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság –rendőr főhadnagy) *Az áldozattá válás, a kiskorúak veszélyeztetettsége és a családon belüli erőszak rendőrségi tapasztalatai. A rendőrség, a*

gyermekjóléti szolgálatok, jegyzői gyámhatóságok együttműködése, a 32/2007.(OT.26.) ORFK Utasítás végrehajtásának Somogy megyei tapasztalatai.

Zsoldos Andrea (INDIT Közalapítvány „Tükör” Somogy Megyei Drogambulancia és Kaposvár Szenvedélybetegek Nappali Ellátója – intézetvezető)
Tájékoztató a Somogy Megyei Drogambulancia tevékenységéről, működésük eddigi tapasztalatairól, jövőbeni feladataikról és céljaikról

Pálné dr. Takács Babett (Dél-dunántúli Regionális Államigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatala-gyermekvédelmi szakreferens)
A szakellátásban élő gyermekek által, valamint sérelmükre elkövetett bűncselekmények, illetve ezek szerepe a bekerülésben.

“Javaslatok, hozzászólások, problémák megfogalmazása, a jövőre vonatkozó feladatok meghatározása:

Rendkívül magas az iskolai hiányzások száma. Komoly nehézségeket okoz a 18 éves tankötelezettség, a túlkoros gyermekek viselkedés problémái. Egyre nagyobb gondot jelent a szülők nem kellő odafigyelése, életvitelle, gyermekeket elhanyagoló magatartása.

A fiataloknak értelmes, hasznos elfoglaltságra van szüksége. A gyermekek érdeklődését felkeltő, érdekes hasznos szabadidős és bűnmegelőzési programokat kell szervezni az oktatási intézmények, egyéb szakemberek segítségével, közreműködésével, ezáltal is csökkenthető a bűnelkövetés és sértetté válás kockázata.

A gyermekek nincsenek tisztában alapvető társadalmi normákkal és

gyakran a heccből elkövetett cselekményeik súlyával sem, ill. azzal, hogy szabálysértést, bűncselekményt követnek el. Ezért az iskolai felvilágosító programoknak komoly, hiánypótló szerepük van, változatlanul szükségesnek és fontosnak tartjuk őket. Mindez csak széles körű összefogással – a pedagógusok, szülők, társadalmi és civil szervezetek, gyermekvédelmi szervek, rendőrség, ügyészség, bíróság, pártfogók, áldozatsegítők stb. bevonásával, aktív részvételével – közösen megoldható, megvalósítható.

A gyerekek –akik kiválóan kezelik a számítógépet-nincsenek tisztában azzal, hogy mikor sértenek szerzői jogokat. Nem tudják, hogy az internetről letöltött cd-k barátaiknak másolásával bűncselekményt követnek el. Mivel már az általános iskolában is tanulnak a gyerekek informatikát – mindenképpen célravezető és bűnmegelőzési szempontból fontos lenne, hogy ne csak azt tanulják meg a fiatalok, milyen kereső programok vannak, mit honnan tudnak letölteni, hanem ezek korlátait is. Legalább az alapvető büntetőjogi szabályokkal legyenek tisztába, mi az, ami a szabad felhasználás körébe esik, mi az, ami már büntetendő.

Ezért is van nagy szükség a megfelelő szakemberek által tartott iskolai felvilágosító előadásokra, bűnmegelőzési osztályfőnöki órákra.

A Drogambulancia várhatóan szeptemberben induló iskolai prevenciós programja, a jelenleg is, egyelőre csak Kaposváron folyó „Buli segély” programja, a biztonságos éjszakai szórakozás projekt beindítása a Balaton parton, Siófokon, - mind hozzájárul a hatékony megelőzéshez.

Nagy szükség van a pedagógusok megfelelő felkészítésére, a gyerekek, szülők segítésére az egyre elharapódzó iskolai agresszió

kezelésében. Egyre nő a magatartás zavarokkal, indulatkezelési problémákkal küzdő gyermekek száma.

Ezért is hiánypótló és szükséges az *iskolapszichológusi hálózat* működése, gyermekvédelemmel együttműködése. A hálózat szeptemberben induló viselkedéskutató csoportjának tevékenységéről, munkájáról való tájékoztatásra tetted felajánlást, melyet ezúton is megköszönünk. Hivatalunk gyermekvédelmi rendezvényein, mint ahogy azt tettük a kaposvári 2009.04.21.-i konferenciánkon és eme értekezleten és tesszük a jövőben is, lehetőséget biztosítunk a bemutatkozásra, munkájuk, eredményeik bemutatására, az együttműködés folyamatos erősítésére.”

“Ahhoz, hogy a gyermekvédelem, -így a jegyzői gyámhatóság is –megfelelő időben hathatósabb segítséget tudjon nyújtani a bűnelkövető és sértetté vált gyermekeknek, tovább kell erősíteni a nyomozó hatóságok részéről történő pontos, gyors jelzésadást. Kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermekkorú, nem büntethető elkövetők vonatkozásában a rendőrség jelzési kötelezettségének betartására, a jegyzők megfelelő, gyors tájékoztatására, a védelembe vételi eljárások lefolytatására, a szükséges gyermekvédelmi intézkedések megtételére.”

(Forrás: Dél-Dunántúli Regionális Államigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatal, Vajdáné Kovács Tünde gyermek- és ifjúságvédelmi koordinátor összefoglalója alapján)

JOGSZABÁLYI VÁLTOZÁSOK

Figyelem, jogszabályi változások!

Előző Hírlevelünkben már jeleztük, hogy a gyermekvédelmi törvényt, illetve egyes szociális tárgyú törvényeket illetően változás várható.

Az Országgyűlés által **2009.05.25-én** elfogadott, **2009.09.01-től** (a törvény Záró rendelkezéseiben jelölt kivételekkel) **hatályos** törvénnyel kapcsolatban az alábbi, a gyermekjóléti szolgálatokat erőteljesen érintő kiemeléseket tennénk:

2009. évi LXXIX. Törvény

a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, valamint egyes szociális tárgyú törvények módosításáról

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) módosítása:

A Gyvt. által definiált és alkalmazott fogalmak közül fontos kiemelni a **veszélyeztetettség** fogalmát, mely a korábbiakhoz képest kiegészül, az alábbiak szerint:

A veszélyeztetettség olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.

A gyermekjogi képviselő feladatköre bővül a gyermekvédelmi igazgatási bíróság kiszabását érintően aszerint, hogy az észlelt jogsértések esetén javaslatot tehet

gyermekvédelmi igazgatási bíróság kiszabására, a jogsértés jövőbeni előfordulásának megelőzése érdekében a jogsértéssel érintettek között, szükség szerint szakértők bevonásával, egyeztető megbeszélés tartására a gyámhivatalnak, illetve a jogsértő személy továbbképzésére a fenntartónak, működtetőnek.

A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó intézmények és személyek jelzési kötelezettségével kapcsolatban szigorítás történt:

Amennyiben - a társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok kivételével - az észlelő és jelzőrendszer Gyvt. 17. §-ában felsorolt tagja jelzési vagy együttműködési kötelezettségének nem tesz eleget, **a gyámhivatal** - jelzésre vagy hivatalból - értesíti a fegyelmi jogkör gyakorlóját, és **javaslatot tesz az érintett személlyel szembeni fegyelmi felelősségre vonás megindítására.** **A gyermek sérelmére elkövetett bűncselekmény gyanúja esetén a gyámhivatal büntetőeljárást kezdeményez.** Ezzel egyidejűleg a gyámhivatal egyeztető megbeszélést tart, és a gyermekjóléti szolgálatnál kezdeményezi a külön jogszabály szerinti esetmegbeszélés megtartását.

Lényeges jogszabályi változás történt a **védelembe vétel és a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása tekintetében**, az alábbiak szerint:

Amennyiben a gyermek veszélyeztetettsége elsősorban elhanyagolása miatt áll fenn, és a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevitelével megszüntetni nem

tudja, vagy nem akarja, **de alaposan feltételezhető, hogy a családi pótlék célzott felhasználásával a gyermek fejlődése a családi környezetben biztosítható**, a települési önkormányzat jegyzője - a védelembe vétellel egyidejűleg, vagy a gyermek védelembe vételének fennállása során - a családi pótlék gyermek után járó összegének **legfeljebb 50%-a erejéig, a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról határozhat.**

A jegyző ezek után megkeresi a területileg illetékes gyermekjóléti szolgálatot, amely a megkereséstől számított **10 munkanapon belül** tájékoztatja a települési önkormányzat jegyzőjét vizsgálatának eredményéről, és szükség szerint javaslatot tesz a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására.

Amennyiben a gyermekjóléti szolgálat kezdeményezte mindezt, abban az esetben a jegyző ez okból már nem keresi meg újra.

A gyermekjóléti szolgálatok a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében javaslatot készítenek a gyermek védelembe vételére, illetve a **családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására. A Gyvt. 39. §-ában jelölt feladatokon kívül, a gyermek gondozási-nevelési terve mellett**, a települési önkormányzat jegyzőjének felkérésére, elkészíti a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó **pénzfelhasználási tervet is.**

A jegyző meghallgatja az érintett szülőt, törvényes képviselőt, és a korlátozottan cselekvőképes gyermeket is, javaslataikat – a gyermekjóléti szolgálat javaslata mellett – figyelembe veszi a pénzfelhasználási terv elkészítésénél.

Ezek után dönt a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának mértékéről, időtartamáról és módjáról, így a természetben nyújtott családi pótlék meghatározott összegének a kincstárban megnyitott **családtámogatási folyószámlára** utalásáról, és ezzel egyidejűleg **eseti gondnok kirendeléséről.**

A családi pótlék természetbeni felhasználása a gyermek szükségleteit figyelembe véve, történhet **ruházat, tanszer, élelmiszer, tápszer, gyógyszer, gyógyászati segédeszköz, tanulóberlet és a gyermek korának megfelelő készségfejlesztő eszközök** vonatkozásában.

Egy eseti gondnok egyidejűleg **legfeljebb tíz gyermek** esetében gondoskodhat a családi pótlék természetbeni formában történő biztosításáról.

A kirendelt eseti gondnok az adott hónapra, a családtámogatási folyószámlára átutalt családi pótlék felhasználásáról **gyermekenként a következő hónap ötödik napjáig** számol el a települési önkormányzat jegyzőjének.

A jegyző mindezt egy éves időtartamra rendelheti el, amely szükség esetén ismételten elrendelhető. Szükség szerint, de **legalább félévente felülvizsgálja** ennek indokoltságát.

A jegyző a családi pótlék meghatározott mértékének természetbeni formában történő nyújtásáról szóló rendelkezését, az eseti gondnok kirendelését, valamint védelembe nem vett gyermek esetén a védelembe vétel elrendelését **egy határozatba** foglalja.

A gyermekek védelembe vételének elrendelésével egyidejűleg, a jegyző kötelezi a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a

gyermek napközbeni ellátását, a gyermek átmeneti gondozását, a Köznevelési Törvény hatálya alá tartozó iskolaotthonos nevelés-oktatást, illetve kollégiumi ellátást. Továbbá kötelezheti a szülőt és a gyermeket, illetve felkérheti a konfliktusban érintett más személyt arra, hogy a nevelési-oktatási intézményben előforduló erőszak miatt kialakult helyzet vagy más súlyos konfliktushelyzet kezelése érdekében jelenjen meg iskolapszichológusi vizsgálaton, illetve vegye igénybe a konfliktuskezelést segítő szolgáltatást.

A védelemben vételt a jegyző a korábbiakhoz hasonló módon felülvizsgálja, emellett vizsgálja a **védelemben vétel indokoltságát**. Amennyiben úgy ítéli meg, hogy a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem lehet, és alaposan feltételezhető, hogy segítséggel sem biztosítható a gyermek családi környezetben történő megfelelő gondozása, nevelése, vagy a **védelemben vétel már két éve fennáll** és a védelemben vétellel a gyermek veszélyeztetettségét nem sikerült megszüntetni, abban az esetben haladéktalanul értesíti a gyámhivatalt, a szükséges intézkedések megtétele céljából.

Fontos kiemelni még a **gyermekvédelmi igazgatási bírság** kiszabásával kapcsolatos új rendelkezéseket. Eszerint, a működést engedélyező szerv vagy a gyámhivatal ellenőrzési jogkörében, jogsértésenként **legfeljebb 200 ezer forint** összegű gyermekvédelmi igazgatási bírságot szabhat ki a működtetővel, az intézményvezetővel, illetve a fenntartóval szemben, többek között az alábbi esetekben:

Ha a működtető, a szolgáltató, az intézmény, illetve a fenntartó a gyermeknek a Gyermekvédelmi Törvényben biztosított jogait megsérti, vagy ha a tájékoztatási kötelezettséget megszegi, továbbá ha a gyermeket, a szülőt vagy más törvényes képviselőt, az érdekképviselői szervezet akadályozzák jogai gyakorlásában, illetve abban, hogy a működést engedélyező szervhez, vagy más hatósághoz forduljon, vagy az intézményvezető, illetve a fenntartó a panaszt határidőben nem vizsgálja ki.

A bírság több személlyel, illetve szervezettel szemben is kiszabható.

(A bírság összegének meghatározása a körülmények teljes körű kivizsgálása után történik.)

Fontos tudni, hogy az **intézményvezetőre vonatkozó rendelkezéseket a gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató, intézmény vezetőjén kívül arra a személyre is alkalmazni kell, aki az intézményvezető jogszabályban meghatározott azon feladatát ellátja, amelyből származó jog gyakorlásával, illetve kötelesség megszegésével a jogsértést elkövették.**

A működést engedélyező szerv vagy a gyámhivatal, a gyermekvédelmi igazgatási bírság kiszabása helyett vagy mellett, a gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatás engedélyezésével, működtetésével kapcsolatos rendelkezések megsértése esetén, többek között a fenntartót, működtetőt kötelezheti, hogy a jogsértő személyt küldje az Országos Szociális és Gyermekvédelmi Továbbképzési és Szakvizsga Bizottság által minősített továbbképzésre, illetve a jogsértéssel érintettek között egyeztető megbeszélés tartása iránt intézkedhet.

A törvény záró rendelkezési között szerepel, hogy gyermekvédelmi igazgatási bírságot kiszabni csak a **2009. december 31-ét követően elkövetett jogsértések esetén lehet.** Amennyiben a jogsértés valamely állapot fenntartásával valósul meg, a gyermekvédelmi igazgatási bírságot akkor lehet kiszabni, ha **a jogsértő állapot 2009. december 31-e után is fennáll.**

Eljárási szabályok változásai kiterjednek többek között az alábbiakra:

A gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén a hatóság és az ügyfél bármilyen módon tarthat kapcsolatot, ha környezettanulmányra van szükség, azt haladéktalanul el kell készíteni, a helyszíni szemle a lezárt terület, épület, helyiség felnyitásával, az ott tartózkodó személyek akarata ellenére is megtartható.

Az eddigiekhez képest lényeges újdonság, hogy a gyámhivatal a szülői felügyeletet gyakorló mindkét szülő kérelmére, a szülői felügyeletet egyedül gyakorló szülő kérelmére - a különélő másik szülő meghallgatásával -, vagy az átmeneti nevelt gyermek feletti szülői felügyeleti jogot a nevelésbe vétel előtt gyakorló szülő kérelmére - az átmeneti nevelt gyermek gyámjának meghallgatásával - hozzájárulhat ahhoz, hogy **a szülő egészségi állapota, indokolt távolléte vagy más családi ok miatt a gyermeket a szükséges ideig más, általa megnevezett család átmenetileg befogadja, gondozza és nevelje, feltéve, hogy a családbafogadás a gyermek érdekében áll. Ebben az**

esetben a családba fogadással egyidejűleg meg kell szüntetni a gyermek átmeneti nevelésbe vételét.

A Gyvt. fenti változásain kívül, kiemeljük még a gyermektartásdíj megelőlegezésére, az otthonteremtési támogatásra, a helyettes szülők, nevelőszülők, hivatásos nevelőszülők feladataira, az örökbefogadásra, illetve az Országos Szakértői Névjegyzékre vonatkozó módosításokat. A törvény változtatásai kitérnek a fenntartó feladat- és jogkörére, eljárási szabályokra, adatkezelésre is.

Külön kiemeljük ezek közül, hogy ha a gyermek személyi ügyeiben a törvényes képviselő eljárását vagy nyilatkozatát írja elő, a szülői felügyeletet együttesen gyakorló mindkét szülőnek személyesen kell eljárnia, illetőleg **személyesen** kell nyilatkoznia. A kapcsolattartással, a kiskorú házasságkötésének engedélyezésével, az örökbefogadással, a családi jogállással, a szülői ház elhagyásával, a családba fogadással és a gyámsággal, gondnoksággal kapcsolatos ügyekben az érintettek **személyes megjelenése** kötelező.

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény módosítása

A **terhességi-gyermekágyi segélyt,** illetve a **Gyed-et** illetően változott a jogosultsági feltétel, a következőképpen:

Terhességi-gyermekágyi segély annak jár, aki a szülést megelőzően **két éven belül 365 napon** át, biztosított volt.

Gyermekgondozási díjra pedig, az a biztosított szülő jogosult, aki a gyermekgondozási díj igénylését - a gyermeket szülő anyja esetén a

szülést - megelőzően **két éven belül 365 napon át**, biztosított volt.

Továbbá jogosult az a terhességi- gyermekágyi segélyben részesült anya, akinek a biztosítási jogviszonya a terhességi-gyermekágyi segély igénybevételének időtartama alatt megszűnt, feltéve, hogy a terhességi-gyermekágyi segélyre való jogosultsága a biztosítási jogviszonyának fennállása alatt keletkezett, és a szülést megelőzően két éven belül 365 napon át, biztosított volt, és a gyermeket saját háztartásában neveli.

A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény módosítása

A törvény, összhangban a Gyvt. módosításaival, rendelkezik a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról, annak módjáról, mértékéről.

Továbbá módosult **a családi pótlék folyósításának életkorhoz és iskolai tanulmányokhoz** köthető módja, az alábbiak alapján:

A középiskolában tanulmányokat folytató tanuló után a családi pótlék annak a tanévnek az utolsó napjáig jár, amely évben a huszadik életévét betölti. Ez alól kivételt képez az a **sajátos nevelési igényű tanuló**, aki az 1998. évi XXVI. törvény alapján fogyatékosági támogatásra nem jogosult. Ebben az esetben a családi pótlék annak a tanévnek az utolsó napjáig jár, amelyben **a tanuló a huszonharmadik életévét betölti.**

A törvény záró rendelkezései között szerepel, hogy 2010. augusztus 31-én megszűnik a családi pótlékra való jogosultsága annak a 20. életévét 2010. szeptember 1-jét megelőzően betöltött személynek, aki után, vagy aki részére a családi pótlék a közoktatási intézményben folytatott

tanulmányaira tekintettel került folyósításra.

(Forrás: Complex Net Jogtár)

PÁLYÁZAT

A *Módszertani Gyermekjóléti Szolgálatok Országos Egyesülete* pályázatot hirdetett „**A SIKER**” címmel megrendezésre kerülő III. Országos Gyermekjóléti Konferenciájára.

A pályázati határidőt a korábbiakhoz képest **2009. július 31-re** módosítottuk.

A pályázat célja:

A gyermekjóléti szolgálatokban végzett munka során leggyakrabban használt fogalmaink: a probléma, gond, nehézség, baj, krízis. Kevés figyelmet fordítunk azokra az apró, „sikert” jelentő kapaszkodókra, melyek szükségesek mindennapi munkánkhoz.

Jelen Konferencia szervezésével célunk, rávilágítani arra, hogy a gyakorlati munka során, miként éljük meg a sikereket, kudarcokat. A szakember mennyire tud fogékony lenni a sikerekre, szemben a gondozott családok élettörténetének szomorúságával. Megoldhatatlannak látszó eseteket a megoldás felé kis lépések vezetnek el. Reméljük, hogy ez a konferencia ezeket a kis lépéseket fel tudja villantani a gyermekvédelemben áldozatos munkát végző szakemberek számára.

Ennek érdekében pályázatot írunk ki a terepen dolgozó munkatársak számára, hogy jelenítsék meg jó gyakorlataikat.

A területen dolgozó szakemberek bemutatják a szociális munkával kapcsolatban szerzett saját **siker**esnek megélt gyakorlataikat előadás, majd interaktív beszélgetés formájában.

A pályázatot három kategóriában lehet benyújtani:

1. **A sikeres gondozás** -
Módszerek, technikák, ötletek az egyéni esetkezelés kapcsán
2. **A sikeres család** -
Diszharmóniából a harmónia felé
3. **A sikeres együttműködés**

A pályázat benyújtásának módja:

- A teljes pályázati anyag a pályázati ADATLAPBÓL és az Adatlapon feltüntetett kötelező mellékletekből áll.
- A programot, esettanulmányt leíró szolgáltató ne legyen beazonosítható, így a pályázati leírást úgy szükséges megfogalmazni, hogy a pályázó/k adatai ne szerepeljenek benne.
- Az ADATLAP letölthető a Módszertani Gyermekjóléti Szolgálatok Országos Egyesületének honlapjáról www.mogyesz.hu-ról
- A pályázatot három külön fűzött példányban (1 eredeti, 2 másolat) kell benyújtani. A pályázat tartalma max. 8 oldal, melyet 20 percben elő lehet adni. A pályázat részét képező ADATLAPOT kisméretű, jelszóval ellátott zárt borítékban kell elhelyezni a pályázati csomagban, melyet a bírálatot követően bont ki a bíráló bizottság, s ezt követően történik a pályázati azonosítás. A pályázatot személyesen, vagy postán az alábbi címre kérjük benyújtani:

Módszertani Gyermekjóléti
Szolgálatok Országos Egyesülete
1155 Budapest, Kolozsvár u. 4/d

- A pályázattal kapcsolatban bővebb felvilágosítás kérhető: Papp Krisztinától, a 06-20-499-40-99 –es telefonszámon.

Pályadíj:

A pályamunkákat a Módszertani Gyermekjóléti Szolgálatok Országos Egyesületének elnöksége bírálja el. A legjobb pályamunkák pályadíjban részesülnek. Kategóriánként a három legkiemelkedőbb pályamű 30.000-30.000 Ft összegű díjazásban részesül.

(Forrás: www.mogyesz.hu)

Hasznos weblapok:

Szociális és Munkaügyi Minisztérium:
www.szmm.gov.hu
Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet:
www.szmi.hu
Biztos Kezdet:
www.biztoskezdet.hu
Betegjogi, Ellátottjogi és Gyermekjogi
Közalapítvány: www.jogvedok.hu

Hasznos telefonszámok:

Krízisvonal a családon belüli erőszak
kezelésére: Ingyenes
06-80-20-55-20

Kék Vonal Gyermektelefonszolgálat
(név nélkül hívható, ingyenes):
116-111

Megvagy? Eltűnt Gyerekek (Kék Vonal):
116-000

Szakember-szakember Vonal (Kék Vonal)
06-1-302-0944